

Патријарх Порфирије: Фондација Привредник нас позива да се учимо из онога што смо били како бисмо били оно што јесмо и како бисмо остали оно што јесмо

Свечана академија поводом 125. годишњице од оснивања и стогодишњице од преласка у Београд Српског привредног друштва Фондације Привредник, под називом Кроз три века Привредника, одржана је 22. септембра 2022. године у Великој сали Коларчеве задужбине у Београду.

После поздравне речи управитеља Фондације проф. др Јова Радића и уметничког програма у којем су наступили вокални ансамбл Ноктурно и Српски камерни оркестар под диригентском палицом Ђорђа Павловића, присутнима се обратио Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије:

-Драги питомци и сви штићеници Хуманитарног фонда „Привредник“, драги гости, морам да кажем да сам вечерас веома ганут чињеницом да смо се овде

сабрали, али и овим догађајем који је свечан. Било би довољно да само слушамо ову дивну музику Византијског мозаика и да чујемо само неколико речи које је управитељ „чика Јова“, како га ми зовемо, овде изрекао, па да осетимо да смо благословени.

Ганут сам и чињеницом да сам када сам ушао у салу видео око себе неколико познатих лица, која су данас зреле особе и имају своје одређено место у нашем друштву. Примера ради, видео сам Катарину која је била девојчица када је уписала Музичку академију. Свирала је виолину и долазила у Привредник. Сећам се, једном приликом, имали смо сличан догађај у Матици српској када су наступала деца питомци и штићеници Фондације Привредник. Међу том децом било је оних који су учили Музичку академију и Академију драмских уметности, тако да је програм био заиста веома складан, леп и духован. Међу њима је била и Катарина која се припремила да свира. Међутим, пошто је било више оних који су били добри свирачи, а она је тек била прва година Академије, програм се одужио и она није имала своју тачку. Била је тужна и онда ме је замолила, пошто је после програма уследио коктел и дружење, ако могу када се све то заврши да се вратимо у салу и да ми она освира своју тачку. Наравно, ја сам се обрадовао, она је свирала и била је пресрећна. После је завршила Академију, а једном приликом сам је сасвим случајно срео у наше храму у Љубљани, где је била на посдипломским студијама. У сваком случају, данас свира у оркестру Војске Републике Србије.

И друга лица су ми овде позната, сада су већ неки од њих зрели људи. Због свега тога, морам да кажем да је засигурно ова Фондација, која је имала огромну снагу и велики циљ, итекако не само да заслужује да живи и у наше дане, него сам сигуран да ће се развијати и да ће добити поново онај замах и пуноћу коју је имала између два рата.

Често нас данас у модерном свету позивају на модерност и упућују критике да нисмо довољно модерни или смо старомодни, позивају нас да се не враћамо у прошлост и да не мислимо о ономе што је било, јер то, кажу, и није толико важно, него да гледамо у будућност. Управо Фондација Привредник показује да итекако треба да се осврћемо уназад, да итекако треба да гледамо у прошлост не да бисмо остали у прошлости затворени, не да бисмо изгубили сваки контакт са садашњошћу и били без перспективе и без визије будућности, него да поред логичних и легитимних промена које се дешавају у животу појединца, у друштву и у цивилизацији, мора да постоје и константе; мора да постоји и оно што је трајно и што је вредно.

Само онда када постоји оно што је трајно, што има свој корен и што је

непролазно, можемо говорити о промени као расту, као развоју. Ако нема онога што је стабилно, што има свој корен, ако нема онога што зна шта је оно у себи, онда је свака промена само скок из једнога у друго. Тако заправо долазимо у једно стање потпуног кошмара и конфузије у којем губимо сваки осећај да јесмо било шта. Фондација Привредник нас позива да се учимо из онога што смо били како бисмо били оно што јесмо и како бисмо остали оно што јесмо. Из Фондације Привредник можемо пре свега да научимо да је један народ једно јединствено биће које, тек онда када је способно да има самоспознају, може без комплекса и без страха да ступа у прожимање, у комуникацију са другим и другачијим, као и да у тој интеракцији обогаћује тог другог и другачијег, али исто тако у свему што је добро и честито бива обогаћено другим и другачијим; дакле, без опасности да ће се трансформисати и изгубити себе и свој идентитет, али са пуном спремношћу да сазнаје да се шири, да расте, да упознаје свет у свој својој шароликости и лепоти, у својој различитости дарова Божјих.

Рад је оно на шта нас позива Привредник, а то је и оно на шта нас позива Јеванђеље, док је на нама да урадимо све што је до нас да све своје таленте, дарове, способности и капацитете легитимно умножавамо. Кад учинимо све што смо могли засигурно ће онда и Бог благословити наш рад и онда ће на то што смо ми уложили, благодаћу својом, учинити да нам плодови буду многоструки.

Штедња није себичност у језику Привредника. Штедња је позив на то да будемо добри домаћини, да не расипамо, да оно што имамо разумемо као дар Божји; као када сејемо њиву, али ако временски услови нису погодни, онда од плода неће бити ништа. Дакле, штедљивост је домаћински однос према ономе што имамо и у исто време превазилажење себичности, тако да оно што имамо можемо даривати другима, можемо делити са другима, можемо и друге учинити учесницима свога иметка, баш онако како је то чинио Владимир Матијевић. Честитост није ништа друго него позив на јеванђељски етос.

Једном речју, Владимир Матијевић је оставио аманет нашем народу који је сам црпео из Јеванђеља, јер није чудо да је своју Фондацију у старту повезао са Црквом, да је учитеља и свештеника учинио основним делатницима унутар Фондације на терену. Није Владимир Матијевић нама рекао да није важно радити, да није важно штедети и да није важно бити честит, већ да је важно припадати некој групацији, имати добре везе, припадати можда неком покрету или некој партији како бисмо онда остварили оно што су наши снови.

Када је такав пут, макар и остварили неки циљ, у суштини остајемо празни, остајемо неиспуњени, остајемо и даље гладни свега онога што нуде рад, штедња и честитост.

Дакле, ми гледамо у прошлост не зато што смо старомодни и што нећемо да будемо модерни, јер честитост је изван и изнад и старомодности и модерности; честитост је вредност која је трајна. То је оно што се тиче нашег идентитета, оно што ми јесмо.

И да закључим: веома је важно да имамо добру економију, да имамо добро уређено друштво, да имамо развијену одбрану и све оно што се тиче спољашњег организовања једног народа, али ако немамо свој систем вредности и ако се заиста одрекнемо свога система вредности који је обликовао нас као православне хришћане, тј. јеванђељског система вредности, а онда на место Јеванђеља, на место наше православне вере као фундамента, поставимо нешто друго – бићемо само као шупаљ орах. Имаћемо чврсту и јаку љуштуру, али изнутра неће бити живота, неће бити садржаја. Један народ је жив и динамични организам који има своју душу. Ако ми дозволимо да се ишчупа наш корен, ако га ми сами ишчупамо и одстранимо из себе, онда ћемо као народ, као и свако тело без душе, бити један обичан леш.

Хуманитарни фонд Привредник од кад постоји функционисао је као један живи организам који има душу и који је пренео јеванђељске вредности у свој мото: Рад, штедња, честитост. Онда је логично да и Црква буде уз све оне који имају потребу да им се помогне у току њиховог школовања, али је логично – и тако се и десило – да и најзначајније институције у народу буду реоснивачи Фонда Привредник и да непосредно учествују у његовом раду. Ја сам не могу да замислим како је прошло двадесет и једну годину када сам први пут крочио у Привредник. Некако су ме они који су били тада у Привреднику убедили да станем на чело Фондације не због тога што сам чинио и радио више него други, него управо да бисмо имали овај контекст о којем говорим. Ми смо, дакле, Привредником предањски народ, а не они који су старомодни. Привредником смо не само модерни, него изнад старомодности и модерности. Привредником смо заправо аутентични, своји, увек исти у различитим околностима и увек спремни да живимо раме уз раме у духу времена у којем постојимо. У то нас уверава Привредник кроз своја три века. Ја могу и овде да обећам, заједно са свима који учествују у раду Привредника, да ћемо се и даље још више и много више потрудити да и стипендије буду веће, да и број штићеника и питомаца буде већи. Нећу

издвајати никога посебно од оних који су помагали и помажу Привредник, већ су се нека имена чула, али позивам све људе добре воље да макар од сувишка учествују у раду Привредника или у некој другој фондацији, јер је велика ствар и залог да и овде присутним питомцима и штићеницима покажемо да нам је итекако стало до њихових живота, односно до живота нараштаја који су сада млади и долазе у будућности, да нам је стало до вере, да смо спремни да се потпуно уткамо у њихове животе, како би и они били укорењени у ономе што јесу, али у исто време спремни да хватају знања и успехе на све стране света и овде их сабирали у нашој Србији, али не само у Србији него и у другим просторима где Привредник постоји.

Морам да поздравим представнике Привредника из Загреба и представнике Привредника из Бањалуке. Имамо амбиције да и на другим местима, како смо чули, организујемо седишта. Врло је важно да једни друге допуњујемо, да радимо сви заједно и да оно на шта нас је заветовао Владимир Матијевић буде и остане покретач и мото, како се то каже, не само рада Привредника него рада наших људи на свим просторима где живе. Нека Господ све благослови! Живели на много година!

Програм у продукцији Информативне службе Српске Православне Цркве (продуцент: Душан Стокановић; извршни продуцент: Сава Мирић; сценарио: Ивана Димић и Сава Мирић; монтажа и анимација: Марко Драгојевић; дизајн звука: Растко Стокановић; спикер: Душица Мијатовић; дизајн: Милорад Видовић) водили су Ивана Миленковић и Александар Гајшек. Вокални ансамбл Ноктурно и Српски камерни оркестар под диригентском палицом Ђорђа Павловића извели су ставове Студеница, Грачаница и Хиландар из циклуса Византијски мозаик Светислава Божића, као и Оче наш Николаја Кедрова и Химну Светом Сави у аранжману за хор и оркестар Ангела Шурева. Свечану академију су помогли Задужбина Илије Милосављевића Коларца, Телевизија ХРАМ и ТВ Продукција Епархије бачке.

